ZAKON

O DRUŠTVENOJ BRIZI O DECI

("Sl. glasnik RS", br. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/2001, 16/2002 - dr. zakon, 62/2003 - dr. zakon, 64/2003 - ispr. dr. zakona i 101/2005 - dr. zakon)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1*

(Prestao da važi)

Član 2**

Društvenu brigu o deci u smislu ovog zakona čine prava roditelja i dece i organizovane delatnosti i aktivnosti kojima se obezbeđuje:

1)-2)* (*prestale da važe*)

3)-4)** (*prestale da važe*)

5)* odgovarajuća sadržina rada sa decom na dužem bolničkom lečenju;

6)* (*prestala da važi*)

Čl. 3 i 4**

(Prestali da važe)

Čl. 5-9*

(Prestali da važe)

Član 10

(Brisan)

II PRAVA U OBLASTI DRUŠTVENE BRIGE O DECI

Član 11**

Prava u oblasti društvene brige o deci u smislu ovog zakona su:

1)-4)* (*prestale da važe*)

5)* predškolsko vaspitanje i obrazovanje za decu na dužem bolničkom lečenju;

6)-7)** (*prestale da važe*);

8) odmor i rekreacija dece do 15 godina starosti u dečijem odmaralištu;

9) regresiranje troškova boravka dece u predškolskoj ustanovi, odmora i rekreacije.

Čl. 12-30*

(Prestalo da važi)

Čl. 31-33**

(Prestalo da važi)

8. Odmor i rekreacija dece do 15 godina starosti u dečijem odmaralištu

Član 34

Deca do 15 godina starosti u dečijem odmaralištu imaju pravo na odmor, rekreaciju, zdravstvenu zaštitu, ishranu, vaspitno-obrazovni rad i sportsko-rekreativne aktivnosti, pod uslovima i na način koji utvrdi nadležni opštinski organ.

9. Regresiranje troškova boravka dece u predškolskoj ustanovi, odmora i rekreacije

Član 35

Deca predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta, u zavisnosti od materijalnog položaja porodice, imaju pravo na regresiranje troškova boravka u predškolskoj ustanovi.

Regresiranje troškova celodnevnog i poludnevnog boravka dece predškolskog uzrasta obezbeđuje se u ukupnom iznosu od 80% od ekonomske cene prosečno po detetu, u predškolskim ustanovama koje se nalaze u mreži ustanova koju utvrdi opština.

Način i uslove regresiranja troškova iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje nadležni opštinski organ.

Član 36**

Ministar nadležan za društvenu brigu o deci propisuje bliže uslove i način ostvarivanja prava iz čl. 30. do 32. i visinu naknade koja se obezbeđuje iz budžeta za ostvarivanje prava iz čl. 30. do 32. ovog zakona.

III POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Čl. 37-42*

(Prestali da važe)

IV PREDŠKOLSKO VASPITANJE

Čl. 43 i 44**

(Prestali da važe)

V USTANOVE ZA DECU

Član 45**

Prava na odmor i rekreaciju dece do 15 godina starosti u dečijem odmaralištu ostvaruju se preko ustanova za decu utvrđenih ovim zakonom.

Ustanove za decu iz stava 1. ovog člana osniva opština.

Mrežu ustanova za decu utvrđuje opština, na osnovu kriterijuma koje donosi Vlada Republike Srbije.

Član 46**

Ustanova za decu može biti osnovana i početi sa radom ako ima obezbeđen prostor, opremu i stručne i druge radnike.

Ministar nadležan za društvenu brigu o deci, ministar nadležan za prosvetu i ministar nadležan za zdravlje, sporazumno utvrđuju bliže uslove u pogledu prostora, opreme, broja stručnih i drugih radnika u ustanovama za decu.

Ustanova za decu može početi sa radom kada opštinska uprava utvrdi da li su ispunjeni uslovi za njeno osnivanje i početak rada.

Član 47**

Druga pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost, odnosno poslove u oblasti društvene brige o deci pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona za obavljanje tih delatnosti, odnosno poslova.

Druga pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost, odnosno poslove društvene brige o deci, u zavisnosti od njihove vrste, ako imaju obezbeđen odgovarajući prostor, opremu i ako lice koje obavlja te poslove ima odgovarajuću stručnu spremu.

Bliže uslove i vrste poslova društvene brige o deci iz stava 2. ovog člana propisuju sporazumno ministar nadležan za društvenu brigu o deci, ministar nadležan za prosvetu i ministar nadležan za zdravlje.

Kada druga pravna i fizička lica osnivaju ustanove za decu određene ovim zakonom sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom, u pogledu uslova za njihovo osnivanje primenjuju se odredbe ovog zakona i akti nadležnog ministarstva propisani za te ustanove.

Član 48**

Na osnivanje, upravljanje, rukovođenje, položaj zaposlenih u ustanovi za decu, nadzor nad zakonitošću rada kao i na ukidanje, primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje sistem javnih službi.

Član 49**

Ustanovom za decu rukovodi direktor.

Direktor ustanove odgovoran je za: zakonitost rada, organizaciju rada, ostvarivanje programa rada ustanove i vođenje propisane dokumentacije i evidencije.

Za direktora ustanove za decu može biti imenovano lice koje ima visoku ili višu školsku spremu prosvetnog, pedagoškog, psihološkog, sociološkog, socijalnog ili zdravstvenog smera.

Član 50**

Organ upravljanja ustanove za decu je upravni odbor.

Upravni odbor ima najmanje pet članova.

Član 51**

Kada se u ustanovi za decu organizuje štrajk, minimum procesa rada koji se obezbeđuje je boravak, čuvanje, nega i ishrana dece.

Opštim aktom ustanove za decu utvrđuju se poslovi iz stava 1. ovog člana koji moraju da se obavljaju za vreme trajanja štrajka, kao i na način i uslovi za obavljanje tih poslova.

Član 52**

Ustanova za decu vodi evidenciju o svom radu.

Član 53**

Ustanova za decu donosi godišnji program rada, uz prethodnu saglasnost osnivača, najkasnije do 30. septembra tekuće godine i podnosi izveštaj o izvršenju godišnjeg programa rada osnivaču za prethodnu godinu.

1. Predškolske ustanove

Čl. 54-62**

(Prestali da važe)

2. Dečje odmaralište

Član 63

U dečjem odmaralištu, deci do 15 godina starosti, obezbeđuje se boravak, vaspitno-obrazovni rad, zdravstvena zaštita, ishrana, sportsko-rekreativni i drugi sadržaji kroz organizovanje aktivnog odmora, rekreacije, nastave u prirodi i klimatskog oporavka.

Ministar nadležan za društvenu brigu o deci, ministar nadležan za prosvetu i ministar nadležan za zdravlje sporazumno utvrđuju osnove programa odmora, rekreacije, klimatskog oporavka i nastave u prirodi.

Ministar nadležan za društvenu brigu o deci propisuje normativ ishrane dece i način vođenja evidencije o primeni normativa ishrane.

Član 64

Rad sa decom u dečjem odmaralištu organizuje se u grupama.

Broj prisutne dece u grupi, u zavisnosti od uzrasta je:

1) do 7 godina - 10 dece

2) od 7 do 15 godina - 25 dece

Član 65

Stručne poslove u dečjim odmaralištima mogu obavljati lica sa srednjom, višom i visokom školskom spremom (prosvetna, zdravstvena i dijetetska struka).

VI OBEZBEĐIVANJE SREDSTAVA

Član 66**

Sredstva za ostvarivanje prava od opšteg interesa utvrđenih u članu 11. stav 1. tač. 5) ovog zakona, obezbeđuju se u Budžetu Republike i prenose ministarstvu nadležnom za društvenu brigu o deci.

Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 11. stav 1. tač. 8) i 9) ovog zakona i sredstva za izgradnju, dogradnju i opremanje ustanova za decu obezbeđuju se u budžetu opštine.

Član 67**

Cena usluga, odnosno programa izražava vrednost i rezultat rada kojima se obezbeđuje naknada materijalnih troškova, u skladu sa utvrđenim normativima, amortizacijom u skladu sa zakonom, zarade prema važećim propisima, odgovarajući iznos za tekuće i investiciono održavanje i sredstva za isplatu zakonom određenih obaveza.

Ministar nadležan za društvenu brigu o deci propisuje merila za utvrđivanje cena usluga u dečijim ustanovama.

Nadležni opštinski organ utvrđuje cene usluga u ustanovama za decu koje se nalaze u mreži ustanova koje utvrđuje opština.

VII NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I NAD STRUČNIM RADOM

Član 68**

Nadzor nad zakonitošću rada ustanova za decu vrši ministarstvo nadležno za društvenu brigu o deci.

Nadzor nad zakonitošću rada ustanove za decu na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine poverava se odgovarajućem organu uprave Autonomne Pokrajine Vojvodina.

Član 69**

(Prestao da važi)

Član 70**

Nadzor nad stručnim radom u ostvarivanju vaspitno-obrazovnog rada vrši ministarstvo nadležno za prosvetu, nad ostvarivanjem preventivne zdravstvene zaštite ministarstvo nadležno za zdravlje i nad ostvarivanjem socijalnog rada ministarstvo nadležno za društvenu brigu o deci.

Nadzor nad stručnim radom vrši se najmanje jedanput u dve godine.

Ministri nadležni za društvenu brigu o deci, zdravlje i prosvetu sporazumno propisuju način i postupak za vršenje nadzora nad stručnim radom i sporazumno utvrđuju godišnji program sprovođenja nadzora.

Član 71**

Izveštaj o izvršenom nadzoru nad stručnim radom dostavlja se u roku od 30 dana po obavljenom nadzoru ustanovi u kojoj je izvršen nadzor, osnivaču ustanove i organu koji je dao saglasnost za obavljanje delatnosti odnosno poslova, drugim pravnim i fizičkim licima.

Član 72**

Nadzor nad stručnim radom mogu da vrše lica koja imaju visoku školsku spremu odgovarajuće struke.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nadzor nad poslovima ishrane mogu vršiti i lica sa višom školskom spremom odgovarajuće struke.

VIII DEČJA NEDELJA

Član 73

Svake godine u prvoj nedelji meseca oktobra, radi podsticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih deci i preduzimanja drugih mera za unapređivanje razvoja društvene brige o deci uvodi se "Dečja nedelja".

Aktivnosti koje se organizuju za vreme trajanja "Dečje nedelje" utvrđuju se programom koji donosi ministar nadležan za društvenu brigu o deci.

Aktivnosti u toku "Dečje nedelje" finansiraju se sredstvima koja se prikupe za vreme trajanja "Dečje nedelje" i uplate na poseban račun.

Član 74

Za vreme trajanja "Dečje nedelje" plaća se poseban iznos:

1) na svaku prodatu voznu kartu u železničkom, brodskom, avionskom i autobuskom, međumesnom i međunarodnom saobraćaju;

2) na svaku poštansku pošiljku u unutrašnjem saobraćaju, osim za pošiljke novina i časopisa;

3) na svaku prodatu ulaznicu za pozorište, bioskop, drugu kulturnu manifestaciju i sportsku priredbu za koju se naplaćuju ulaznice;

4) na svaku prodatu gramofonsku ploču, muzičku, kompakt-disk i video-kasetu.

Naplatu iznosa vrše organizacije i druga pravna lica i građani koji prodaju ulaznice - vozne karte, odnosno vrše poštansku uslugu i dužni su da naplaćena sredstva uplate na poseban račun u budžet Republike u roku od sedam dana po završetku "Dečje nedelje".

Ministar nadležan za finansije bliže propisuje način naplate iznosa iz stava 1. ovog člana. Iznos iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada odlukom koju donosi do 1. septembra za tekuću godinu.

Član 75

Naplaćena sredstva za vreme trajanja "Dečje nedelje" utvrđuju se u budžetu Republike, a ministarstvo nadležno za društvenu brigu o deci ih raspoređuje organizatorima manifestacija posvećenih deci, u skladu sa izvršenim programom iz člana 73. stav 2. ovog zakona.

IX KAZNENE ODREDBE

Član 76*

(Prestao da važi)

Član 77**

(Prestao da važi)

Član 78***

Novčanom kaznom do 1.000.000 dinara kazniće se organizacija, odnosno drugo pravno lice koje ne ubira sredstva "Dečje nedelje", odnosno koja ne uplaćuje ubrana sredstva u budžet Republike (član 74).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom do 50.000 dinara i odgovorno lice u organizaciji, odnosno drugom pravnom licu.

Član 79***

Novčanom kaznom do 50.000 dinara kazniće se fizičko lice koje samostalno obavlja privrednu ili drugu delatnost, koje ne ubira sredstva "Dečje nedelje" odnosno koje ne uplaćuje ubrana sredstva u budžet Republike (član 74).

X PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 80

Do donošenja podzakonskih propisa, u skladu sa ovim zakonom, primenjivaće se postojeći propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Čl. 80a i 80b

(Brisani)

Član 81

Postojeće ustanove za decu uskladiće svoju organizaciju i opšta akta sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja opštih akata iz stava 1. ovog člana primenjivaće se važeći opšti akti, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 82

Osnivačka prava i obaveze prema postojećim ustanovama za decu koje su osnovali Grad Beograd, odnosno pokrajina, a koje budu utvrđene mrežom ustanova, u skladu sa ovim zakonom ima opština na dan stupanja na snagu akta kojim se utvrđuje mreža ustanova za decu.

Član 83

Zemljište, zgrade i druga sredstva ustanova za decu čiji je osnivač opština, Grad Beograd, odnosno pokrajina, a koje budu utvrđene mrežom ustanova prelaze u državnu svojinu na dan stupanja na snagu akta kojim se utvrđuje mreža ustanova za decu.

Član 84

Medicinske sestre, vaspitači, stručni saradnici i saradnici-vaspitači koji su zaposleni u predškolskoj ustanovi, a koji su po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona ispunjavali uslove u pogledu vrste i stepena stručne spreme, mogu i dalje raditi u predškolskoj ustanovi.

Vaspitno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi mogu obavljati i lica iz stava 1. ovog člana koja, u momentu stupanja na snagu ovog zakona, nisu bila u radnom odnosu u predškolskoj ustanovi, ako imaju više od 20 godina radnog iskustva u predškolskoj ustanovi.

Član 85

Medicinske sestre, vaspitači, stručni saradnici i saradnici vaspitači predškolskih ustanova čije je sedište na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine i Autonomne Pokrajine Kosova i Metohije, koji do stupanja na snagu ovog zakona nisu položili stručni ispit po propisima iz oblasti obrazovanja, mogu i dalje obavljati poslove u predškolskoj ustanovi, ako u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, polože stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana sa preko 25 godina radnog iskustva u oblasti vaspitanja i obrazovanja ne polažu stručni ispit.

Član 86

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje korišćenje prava, ostvarenih na osnovu propisa koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, osim prava kod kojih će se izvršiti odgovarajuće usklađivanje sa odredbama ovog zakona.

Prvostepeni organi nadležni za rešavanje o pravima iz ovog zakona izvršiće usklađivanje prava na dodatak na decu, koje je ostvareno po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, sa odredbama ovog zakona, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prvostepeni organi, nadležni za rešavanje o pravima iz ovog zakona, izvršiće usklađivanje prava na novčanu pomoć nezaposlenoj ženi za vreme porodiljskog odsustva i novčanu pomoć nezaposlenom licu i redovnom studentu, za vreme trudnoće i porođaja, koje je ostvareno po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, sa odredbama ovog zakona o pravu na materinski dodatak, u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Licima koja ostvare pravo na materinski dodatak u skladu sa ovim zakonom u vreme trajanja materinskog dodatka uračunaće se i vreme za koje su koristili pravo na novčanu pomoć nezaposlenoj ženi za vreme porodiljskog odsustva, odnosno novčanu pomoć nezaposlenom licu i redovnom studentu za vreme trudnoće i porođaja, po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prvostepeni organi nadležni za rešavanje o pravima iz ovog zakona, izvršiće usklađivanje prava na naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za treće dete iz porodica sa troje dece, u opštinama sa negativnom stopom prirodnog priraštaja stanovništva, koja su ostvarena po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, sa odredbama ovog zakona, u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupci za ostvarivanje prava koji su započeti pre stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 87

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o društvenoj brizi o deci ("Službeni glasnik SRS", br. 4/90 i 38/90 i "Službeni glasnik RS", broj 21/90), Zakon o društvenoj brizi o deci ("Službeni list SAP Vojvodine", br. 9/90 i 38/90) i Zakon o dečijoj zaštiti ("Službeni list SAP Kosovo", broj 18/76), osim odredaba koje se odnose na dodatak na decu koje prestaju da važe u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

2) Zakon o poslovima i interesima društva u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ("Službeni list SAP Vojvodine", br. 6/90 i 9/90), Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list SAP Kosovo", broj 24/78), Zakon o samoupravnim interesnim zajednicama socijalne zaštite u delu kojim se uređuje oblast dečje zaštite ("Službeni list SAP Kosovo", br. 35/74 i 9/83), Zakon o dečijoj nedelji ("Službeni list SAP Kosovo", br. 28/72 i 52/75), Zakon o vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list SAP Vojvodine", br. 15/83, 11/86, 5/87, 17/88 i 23/88) u delu kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje, Zakon o ogledima u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja ("Službeni list SAP Kosovo", broj 27/76) u delu koji se odnosi na predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Zakon o stalnom usavršavanju nastavnog i vaspitnog osoblja ("Službeni glasnik SR Srbije", br. 47/78, 16/79 i 43/84), u delu koji se odnosi na predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Član 88

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama Zakona o društvenoj brizi o deci

("Sl. glasnik RS", br. 28/94)

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: Uredba o visini dodatka na decu ("Službeni glasnik RS", br. 105/93 i 8/94), Uredba o visini materinskog dodatka ("Službeni glasnik RS", br. 105/93 i 8/94), Uredba o ostvarivanju prava na naknadu zarade za vreme porodiljskog, produženog porodiljskog odsustva zaposlenog roditelja i odsustva sa rada usvojioca radi nege deteta ("Službeni glasnik RS", br. 112/93 i 8/94) i Uredba o visini pomoći za opremu novorođenčeta ("Službeni glasnik RS", broj 8/94).

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o društvenoj brizi o deci

("Sl. glasnik RS", br. 29/2001)

Član 6

Obračun iznosa materinskog dodatka, pomoći za opremu novorođenčeta i dodatka na decu za jun, jul i avgust 2001. godine vršiće se tako što će se iznosi ovih prava za maj 2001. godine usklađivati sa indeksom troškova života za mesec za koji se vrši isplata u odnosu na prethodni mesec.

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu 1. juna 2001. godine.